

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)- WZÓR II

Opis przedmiotu

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Podstawy pedagogiki specjalnej w pracy socjalnej	
PS/P/1/ST/B1/12			The basics of special education in social work	
Język wykładowy		polski		
Rok akademicki		2021/2022		
Kierunek		PRACA SOCJALNA		
w zakresie		---		
Poziom studiów		studia pierwszego stopnia		
Profil studiów		praktyczny		
Forma studiów		STACJONARNE		
Semestr / semestry		trzeci zimowy		
Przynależność do grupy zajęć		Grupa zajęć kierunkowych		
Status przedmiotu		obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	30 [h]	4 ECTS
		Ćwiczenia	15 [h]	
		...	...	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów	Kształtuje umiejętności praktyczne (profil praktyczny)		2 ECTS
	z uprawnieniami	---		... ECTS
	z dyscypliną	Pedagogika		4 ECTS
Forma nauczania		Tradycyjna – zajęcia zorganizowane na Uczelni		
Wymagania wstępne		Brak		
Jednostka prowadząca		Katedra Pedagogiki i Psychologii		
Koordynator		Dr hab. Anna Zamkowska		
Adres strony internetowej pjo		https://kpp.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail, telefon koordynatora		a.zamkowska@uthrad.pl, tel. (48) 361 78 41		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	Zapoznanie studentów z wpływem niepełnosprawności na funkcjonowanie jednostki w różnych wymiarach życia
Treści programowe:	Wykłady: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do tematyki niepełnosprawności. Skala i dynamika zjawiska niepełnej sprawności. Modele niepełnosprawności. Klasyfikacja ICF. 2. Istota wady słuchu, jej przyczyny i klasyfikacje. Wpływ braku lub zaburzeń słuchu na sytuację życiową osób z uszkodzonym słuchem. 3. Specyfika kontaktu z osobami o różnym stopniu uszkodzenia słuchu. Przygotowanie do spotkania, sposób komunikacji, aranżacja wizyty. 4. Dysfunkcja narządu wzroku: rodzaje, klasyfikacje, przyczyny utraty lub

	<p>znacznego jego uszkodzenia. Wpływ braku wzroku na sytuację życiową osób niewidomych i słabowidzących. Technologie wspomagające funkcjonowanie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Specyfika kontaktu z osobą niewidomą i słabo widzącą: Kompensacyjna rola zachowanych zmysłów u osób niewidomych, Budowanie relacji pomiędzy PS i niewidomym bądź słabowidzącym klientem, Korzystanie z konsultacji i źródeł informacji. 6. Dysfunkcja narządu ruchu. Podstawowe grupy niepełnosprawności ruchowej. Ogólna charakterystyka zaburzeń motorycznych. Psychologiczne i społeczne skutki niepełnosprawności ruchowej. Konsekwencje psychologiczne niepełnosprawności nabytej. Zmiany w spostrzeganiu siebie. Kształtowanie światopoglądu i celów na nowo. Zespół stresu pourazowego. Mechanizmy obronne. 7. Etapy radzenia sobie z utratą sprawności. Specyfika kontaktu z osobami niepełnosprawnymi ruchowo. 8. Niepełnosprawność intelektualna definicje, etiologia i klasyfikacje niepełnosprawności. Charakterystyka funkcjonowania psychospołecznego osób niepełnosprawnych intelektualnie. 9. Specyfika kontaktu z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. Warunki porady. Źródła informacji. Nawiązanie kontaktu. Plan działania. Modele dorosłości. 10. Autyzm. Charakterystyka i klasyfikacje zaburzeń autystycznych, przyczyny autyzmu. Charakterystyka rozwoju i funkcjonowania psychospołecznego osób z autyzmem. Specyfika kontaktu z osobami ze spektrum autyzmu. 11. Przewlekła choroba w życiu człowieka. Definicje choroby przewlekłej. Teorie związane z adaptacją do choroby i procesem terapii. Przykłady chorób przewlekłych. Porady do pracy z osobami przewlekłe chorymi. Specyfika kontaktu z osobami przewlekłe chorymi (z osobami z chorobami układu oddechowego, z chorym kardiologicznie) 12. Specyfika funkcjonowania rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Podejście interakcyjne i systemowe do analizy funkcjonowania rodziny. Przeżycia emocjonalne rodziców dziecka niepełnosprawnego. Sytuacja materialno-bytowa i organizacja życia w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym. Zakłócenia w realizacji funkcji rodziny. Rola ojca 13. Wchodzenie osób z niepełnosprawnością w życie dorosłe- model wsparcia ku samodzielności. 14. Postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych. Stereotypy. Bariery społeczne. Cele, założenia i formy integracji społecznej osób niepełnosprawnych. <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tekst łatwy do czytania. 2. Wspieranie rozwoju osób z uszkodzonym słuchem: wychowanie słuchowe, pomoce techniczne. Sposoby porozumiewania się z osobami niesłyszącymi: odczytywanie mowy z ust. 3. Kompensacyjna rola zachowanych zmysłów i mowy u osób niewidomych. Pismo brajla. 4. Pomoc osobom niewidomym w przemieszczaniu się i poznawaniu otoczenia. Kontakty niewidomych i widzących. 5. Terapia niepełnosprawnych ruchowo - pomoc osobie niepełnosprawnej ruchowo w poruszaniu się za pomocą wózka inwalidzkiego, pomoc w przemieszczaniu się, dostosowanie pomieszczeń. 6. Komunikacja alternatywna 7. Rola stowarzyszeń i fundacji we wsparciu osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Wizyta w WTZ.
Metody dydaktyczne (kształcenia):	wykład informacyjny, pokaz, symulacja, wizyta studyjna
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, sposób obliczania oceny końcowej:	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie przez studenta wymaganych efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne ze zdobyciem przez studenta liczby punktów ECTS przyporządkowanej temu przedmiotowi. Sposób obliczania oceny z poszczególnych form zajęć przedstawia się następująco:</p> <p>Ocena końcowa z wykładu stanowi sumę ocen: 80% egzamin pisemny, 10% obecności na zajęciach, 10% aktywności na zajęciach.</p> <p>Ocena końcowa z ćw. stanowi sumę ocen: 80% prezentacji treści i ćwiczeń praktycznych, 10% obecności na zajęciach, 10% aktywności na zajęciach.</p>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU)	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	Zna i rozumie podstawowe terminy w obszarze pedagogiki specjalnej, ma wiedzę na temat specyfiki funkcjonowania osób niepełnosprawnych	K_WG02	wykład	egzamin	egzamin pisemny (pytania otwarte, zamknięte)
U1	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z pedagogiki specjalnej i pracy socjalnej w kontakcie z osobą niepełnosprawną	K_UO08	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	ocena prezentacji ćwiczeń
K1	Jest gotów rozwijać i doskonalić własny warsztat pracy z osobami niepełnosprawnymi i jest przekonany o konieczności działania profesjonalnego.	K_KO03	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	ocena prezentacji ćwiczeń

Literatura i pomoce naukowe

Literatura podstawowa:

1. Kalbarczyk M., Świat otwarty dla niewidomych. Szanse i możliwości. Warszawa 2004.(Bibl.Ped)
2. Maciarz A., Mały leksykon pedagoga specjalnego. Kraków 2018. .(Bibl.Ped)
3. Pedagogika specjalna dla pracowników socjalnych. Pod red. D.M.Piekut-Brodzkiej, J.Kuczyńskiej-Kwapisz, Warszawa 2009. (Bibl.Ped)
4. Chrzanowska I., Pedagogika specjalna. Od tradycji do współczesności, Kraków 2021. (Bibl.Ped), (2015, Bibl. UTH)
5. Smith D.D. Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki. Tom 1 i 2. Warszawa 2008. (Bibl.Ped)
6. Smith D.D. Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki. Tom 2. Warszawa 2009. (Bibl.Ped)
7. Szczepankowski B., Niesłyszący- głusi- głuchoniemi. Wyrównywanie szans. Warszawa 1999. (Bibl.Ped)
8. Kirenko J., Indywidualna i społeczna percepcja niepełnosprawności, Lublin 2007. (Bibl.Ped)

Literatura uzupełniająca

1. Błężyńska K. (2001) Niepełnosprawność a struktura identyfikacji społecznych, Warszawa (Bibl. UTH)
2. Chodkowska M., Byra S., Parchomiuk M., Szabała B. (2010) Stereotypy niepełnosprawności. Między wykluczeniem a integracją, , Lublin (Bibl. UTH)
3. Cytowska B. (red.), (2011) Dorosli z niepełnosprawnością intelektualną w labiryntach codzienności, Toruń (Bibl. UTH)
4. Dykciak W. (red.), Pedagogika specjalna, Poznań 2005 (Bibl. UTH)
5. Otrębski W., Konefał K., Mariańczyk K., Kulik M.M. (2011) Wspieranie rodziny z niepełnosprawnym dzieckiem wyzwaniem dla pracy socjalnej. Badania rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi w województwie lubelskim, , Lublin Wolny dostęp on-line.
6. Zamkowska A. (2017) Współpraca organizacji pozarządowych na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych „Przegląd Pedagogiczny” 2017 nr 1 ISSN 1897-6557, s. 74-81
7. Zamkowska A. (2017) Zabezpieczenie materialne i pomocowe rodziny z osobą niepełnosprawną (w:) M. Olszewski, D. Zbroszczyk, Przemiany, bezpieczeństwo i zagrożenia współczesnej rodziny, Wyd. UTH- Radom 2017, s. 217-226. (Bibl. UTH)
8. Zamkowska A. (2018) Trudne progi dorosłości osób z niepełnosprawnością intelektualną zagrożeniem dobrostanu rodziny, [w:] red. D.Zbroszczyk, Wybrane problemy i zagrożenia bezpieczeństwa człowieka, Wydawnictwo Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu, Radom 2018, ss. 129-140. (Bibl. UTH)
9. Zamkowska A. (2019) Środowiska w(y)łączające dorosłe osoby z zaburzeniami autystycznymi, „Kultura i Edukacja” 2019, nr 1 (123), s. 283-295, ISSN 1230-266X DOI: <https://doi.org/10.15804/kie.2019.01.17>; link: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/pl/10-15804/kie>
10. Zamkowska A. (2019) Wsparcie rodziny adopcyjnej z dzieckiem z niepełnosprawnością – przykłady rozwiązań zagranicznych, Problemy opiekuńczo-wychowawcze, 6/2019, s., 14-26, ISSN 0552-2188, link: <https://problemyopiekunczo-wychowaw.pl/resources/html/article/details?id=191723>, DOI: 10.5604/01.3001.0013.3742
11. Zamkowska A., Olszewski M (2020) Families with a Disabled Child's Perception of Societal Attitudes Towards Them, Clinical Social Work and Health Intervention, No. 1, Vol. 11, 2020, pp. 56-63. link: <https://clinicalsocialwork.eu/wp-content/uploads/2020/01/11-zamkowska-1.pdf>, DOI: 10.22359/cswhi_11_1_11
12. Żuraw H. (2008) Udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, Warszawa (Bibl. UTH)

Czasopisma

- Niepełnosprawność i Rehabilitacja (Bibl.Ped)
- Człowiek-Niepełnosprawność-Społeczeństwo [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Wydania archiwalne \(aps.edu.pl\)](http://akademia.pedagogiki.specjalnej.pl/)
- Problemy Edukacji, Rehabilitacji i Socjalizacji Osób Niepełnosprawnych” (PERSON) [Numery czasopisma naukowego – "Problemy Edukacji, Rehabilitacji i Socjalizacji Osób Niepełnosprawnych" \(us.edu.pl\)](http://numery.czasopisma.naukowego-us.edu.pl/)

Strony Internetowe

- Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych <http://www.pfon.org>
- Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/>
- Stowarzyszenie integracja www.integracja.org

Pomoce: wózek inwalidzki, biała laska, alfabet Braille'a, pomoce dla osób niewidomych (czujnik poziomu cieczy, ramka do składania

podpisów). Videos: (Year-Old Girl Born With No Arms Does Everything Using Her Feet, Aphasia - Imagine life without words, Sensory Overload Interacting with Autism Project HD, 10 Self-Advocacy Tips for Young People with Disabilities, Motability - The leading car scheme for disabled people, Respite care_adult, Supported Living for people with disabilities, Using an FM system, Being Blind, Using A White Cane _ Legally Blind; Parents with Disabilities in Child Welfare_ 3. Social Supports, Using Best Evidence in Social Work with Adults with Learning Disability Webinar).

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS			
Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. kontaktowe (IGK)	Zajęcia bez nauczyciela-praca własna studenta (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ... wykładach	X	X	30 [h]
Udział w .... ćwiczeniach / ćwiczeniach laboratoryjnych	X	X	15 [h]
Udział w konsultacjach i egzaminie	5 [h]	X	X
Przygotowanie do wykładów/ćwiczeń/.... , Przygotowanie do ... zaliczenia / egzaminu	X	50...[h]	X
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	5 [h]/ 0,2 ECTS	50 [h] 2 ECTS	45 [h]/ 1,8 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	4 ECTS		

Informacje dodatkowe, uwagi